

BUDŽETIRANJE RADI OBEZBEĐIVANJA FISKALNOG PROSTORA

EKONOMSKO PROJEKTOVANJE I BUDŽETSKI PROSTOR

11. godišnji OECD-ov sastanak viših budžetskih zvaničnika
Centralne, Istočne i Jugoistočne Evrope
Varšava, 21. maj 2015. god.

Sebastian Barnes

Savetnik Glavnog ekonomiste, član OECD, Irski fiskalni
savetodavni odbor (IFAC)

Koliko ima fiskalnog prostora?

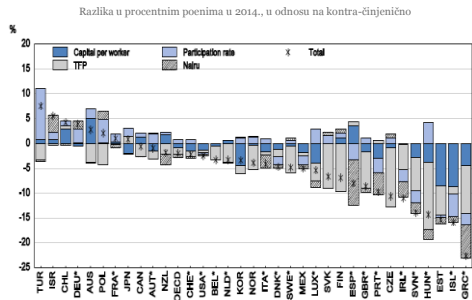

- Makroekonomske projekcije
- Obaveze u vezi potrošnje
- Promene politika mogu da utiču na rast

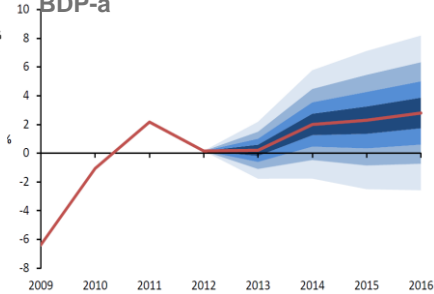

Srednjoročne projekcije su važne, ali nesigurne

OECD-ove revizije nakon krize

Lepeza grafikon za irski rast BDP-a

Investirati radi pravljenja najboljih projekcija

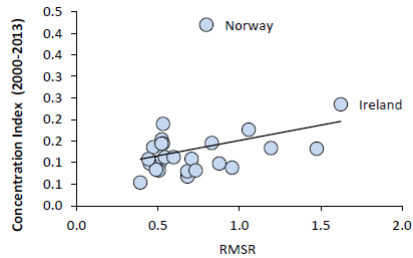
Uvek su vrlo nesigurne

Obazrivost je kritična

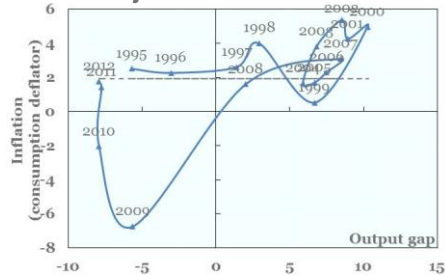

Male, brzo rastuće, visoko otvorene privrede: nesigurnosti i neuravnoteženosti

Nesigurnost podataka (RMS) i industrijska koncentracija u mfg.

Inflacioni i gapovi izlaznih rezultata u Irskoj

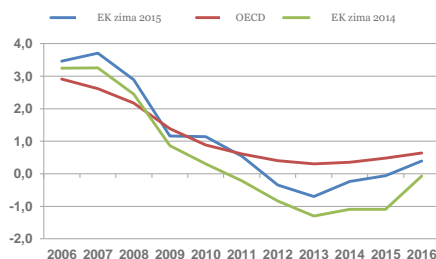
Povećane nestalnosti i nesigurnosti

Neuravnoteženosti uzrokovne rizicima koji su teški za detektovanje

Izbor kod metodologija može da pomogne

Potencijalni rast BDP-a za Španiju

Niska cikličnost, odgovarajući koncept za javne finansije

- Na primer, tretman investicija i nezaposlenosti

Robusnost na promenu podataka

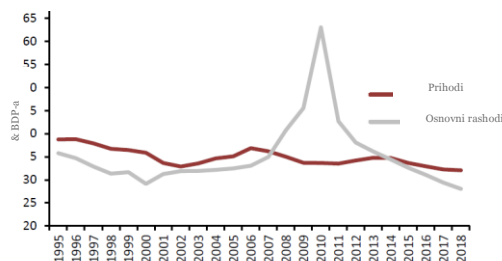
Ne oslanja se na jedinstveni model

- Posmatraju se ostale varijable pored BDP-a, na primer, platni bilans, dug

Obaveze u vezi potrošnje – potrebno je imati realistične srednjoročne planove

Irska: projektovani prihodi i potrošnja

Potrebno je imati dobro artikulisani plan na srednjoročnom horizontu

Izbeći korišćenje tehničkih / birokratskih pretpostavki

- “Bez promene politike”

Potrebno je napraviti realističnu procenu troškova pružanja tekućeg nivoa usluga

- “Iluzija novca”

Zdravstveni i demografski pritisci

Scenario	Pretpostavke u vezi zdravstvene potrošnje
Projekcije Evropske Komisije	Demografska + elastičnost jediničnog realnog dohotka
OECD-ova "troškovna ograničenost"	Zdravstveno starenje, elastičnost dohotka = 0,8 rezidualne obezvređenosti tokom vremena
OECD-ovni "troškovni pritisak"	Zdravstveno starenje, elastičnost dohotka = 0,8 rezidualnog = 1,7% na godišnjem nivou

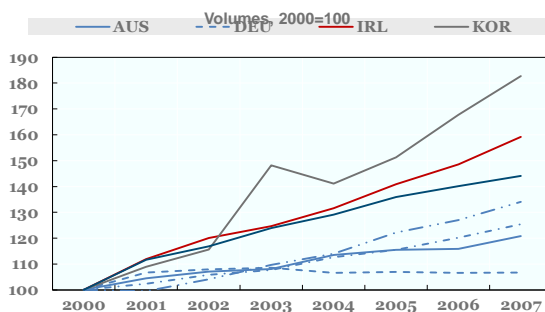
Metodologija Evropske Komisije je dobra početna tačka

Ali, od koristi je posmatrati i pretpostavke

Nesigurnost je visoka

Izbegavanje nagomilavanja postrošnje

Zamrznuta socijalna davanja i visoke zarade

Izbegavanje reformi

Prekomerno investiranje

Izazovi komunikacija: Upravljanje očekivanjima

Rizici

- Teško je odupreti se pritiscima potrošnje
- Kratkoročno u „dobrim vremenima“
- Meka budžetska ograničenja
- Teško je ukinuti jednom kada je potrošnja opredeljena, čak i u ranoj fazi

Potreba za vrlo jasnim i koherentnim osnovnim scenariom

- Opcije za čuvanje novca raspoloživim – fondovi, pravila, itd.

Potreba za široko rasprostranjenim “vlasništvom” nad javnim finansijama

- Maksimalna transparentnost

IFI (fiskalni saveti) može da pomogne kod rešavanja komunikacionih problema

Optimalni dugovni i fiskalni okviri

Dug treba da bude ključni srednjoročni cilj politike

Razmena između **stabilizacije** i **ispunjavanja dugovnih ciljeva**

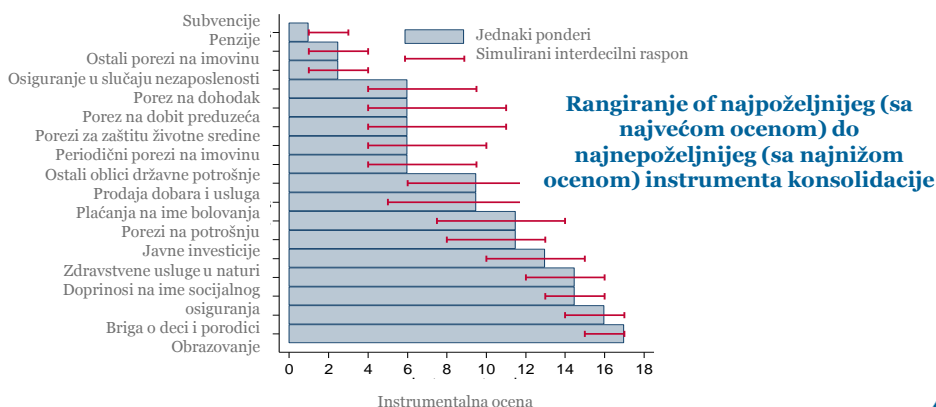
- Specifični faktori zemlje:
 - Početni nivo duga
 - Primena fiskalne politike
 - Makroekonomska nestalnost (uzrokovana spoljnim faktorima)
 - Tržišna percepcija nivoa kritičnog duga
 - *Takođe zavisi od kvaliteta potrošnje i uticaja stvarane ponude*

Pravila budžetske uravnoteženosti uparena sa pravilima rashoda deluju kao najdelotvornija (Guichard et al., 2007. g.)

Interakcija između rasta i politika

Hijerarhija fiskalnih instrumenata

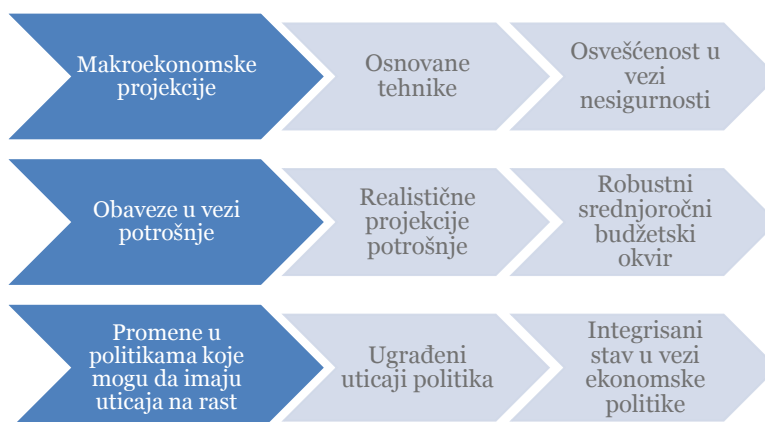

Napomena: Gore prikazana rangiranja su zasnovana na proceni datoj u Tabeli 2. Ocene od +1 i -1 su date svakoj kategoriji, kao i sa tim u vezi + i - znaci, dok je svakom cilju dat ponder, a rezultirajući indikator se koristi za rangiranje instrumenata. Ocena svakog pojedinačnog instrumenta koja je zasnovana na proceni datoj u Tabeli 2 se daje sa verovatnoćom od ¼ ili uvećanom za +1, sa verovatnoćom od 1/8 ili smanjenom za -1 sa verovatnoćom od 1/8. Svako rangiranje pondera varira od 0,5 do 0,55 i svakom cilju je dato zbrajanje radi jedinstva. Ponderi su restrikirani na ne manje od 0,15 jer se svaki cilj smatra važnim. Ukupno je izvršeno ukupno 40.000 nasumičnih izvlačenja.

Izvor: Cournède, Goujard i Pina (2014. g.).

Kako upravljati fiskalnim prostorom

Institucije na osnovanim fundamentima, kao i transparentnost mogu da pomognu u postizanju sva tri cilja

Reference

(Ollivaud i Turner, 2014. g.), "[Efekat svetske ekonomske krize na potencijalni izlazni proizvod zemalja OECD-a](#)", Radni dokument br. 116 OECD-ovog Odeljenja za ekonomiju

(de la Maisonneuve i Oliveira Martins, 2013. g.), "[Metod projekcije za oblast javnog zdravstva i rashoda u oblasti dugoročne nege](#)", Radni dokument br. 1048 OECD-ovog Odeljenja za ekonomiju

(Fall *et al.*, u *pripremi*), Javni dug i fiskalni okviri

(Guichard *et al.*, 2007), "Šta promoviše fiskalnu konsolidaciju: Iskustva zemalja OECD-a", Radni dokument br. 553 OECD-ovog Odeljenja za ekonomiju

<http://www.oecd.org/economy/>
www.fiscalcouncil.ie